

Euroopa Liidu eelarveperioodi 2028 - 2034 ettepaneku tutvustus

10.00 – 10.10 Sissejuhatus, **Triin Tomingas**

10.10 – 10.30 EL pikaajaline eelarve 2028-2034, **Meelis Meigas**

10.30 – 10.50 Riiklikud ja piirkondlikud partnerluskavad, **Merlin Sepp**

10.50 – 11.10 Põllumajandus-, kalandus- ja regionaalpoliitika, **Tõnis Tänav**

11.10 – 11.30 Siseturvalisuse valdkond, **Tairi Pallas**

11.30 – 11.45 Euroopa konkurentsivõime fond, **Silver Tammik**

11.45 – 12.00 Raamprogramm „Euroopa Horisont“, Erasmus+, **Julia Rosend, Katrin Siider**

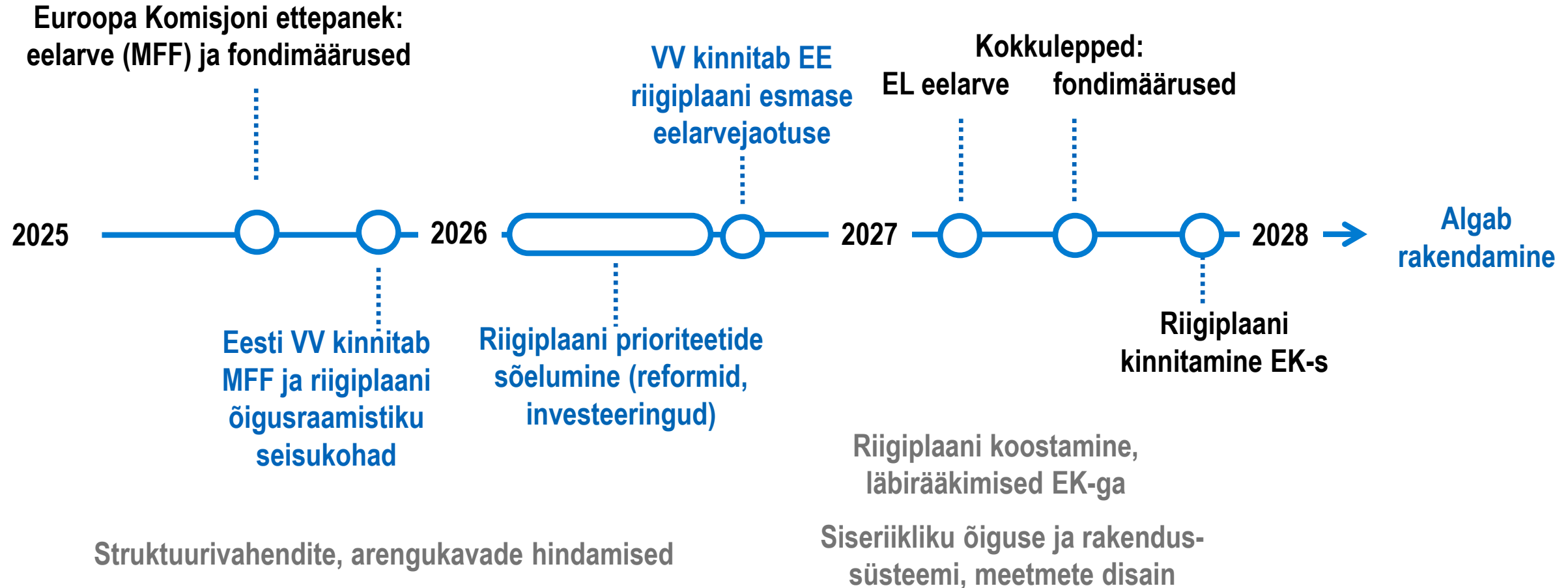
12.00 – 12.15 Globaalne Euroopa, **Tuuli Pärnsalu**

12.15 – 12.30 EL programmide rakendamise tulemusraamistik, **Demis Voss**

12.30 – 12.40 Lõppsõna, **Demis Voss**

2028 - 2034 rahastamisperioodi ettevalmistuse üldine ajaplaan

Läbirääkimised liikmesriikide vahel

EL pikaajaline eelarve 2028-2034

Meelis Meigas

Rahandusministeerium

EL poliitika talituse juhataja

Arukam, sihipärasem, suurem EL eelarve aastateks 2028-2034

- Mahult suurem: 2 triljonit eurot (1,26% RKTst), et vastata Euroopa vajadustele ja ambitsioonile (636 mld suurem võrreldes praeguse eelarveperioodiga)
- Arukalt korraldatud: tulemustele suunatud, lihtsam kasusaajatele, paindlikum
- Täpsemalt sihitud prioriteetidele: keskendub EL eesmärkidele
- Taasterahastu NGEU võla tagasimaksed on 0,11% RKTst ehk 24 mld aastas
- Seetõttu on kasutatav eelarvemaht 1,15% RKTst
- Eelarve kasvab 1,13%-lt 1,15%-le ehk 0,02% ELi RKTst

Mitmeaastase finantsraamistiku määrus

7. aastat: 2028-2034

Euroopa Ülemkogu otsustab horisontaalsete küsimuste *negobox*, milles poliitikate vaheline rahajaotus eelarve kogusuurus, laenamine, jaotusvõti jne 7 asemel 4 rubriiki

2 triljonit

1. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, põllumajandus, maaeluareng, merendus, jõukus ja julgeolek:

- riiklikud ja regionaalsed partnerluskavad
- NGEU võla tagasimaksmine

2. Konkurentsivõime, jõukus ja julgeolek:

- Euroopa Konkurentsivõime Fond, sh Euroopa horisont
 - Erasmus+, AgoraEU, õigus, liidu elanikkonnakaitse mehhanism & tervise
- Euroopa ühendamise rahastu, Euratom/ITER, tuumarajatiste dekomisjoneerimine, Perikles

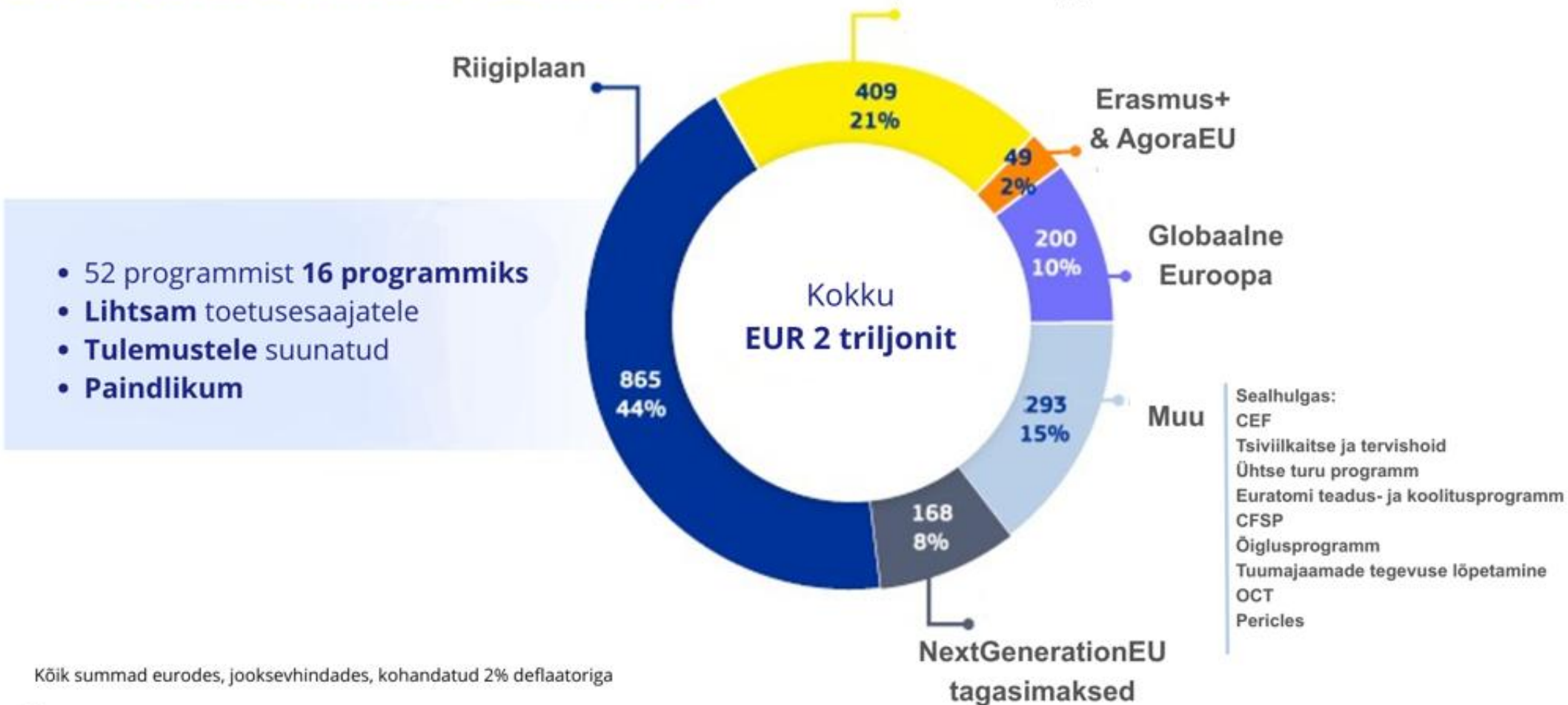
3. Globaalne Euroopa

- Globaalse Euroopa instrument
- Ühine välis- ja julgeolekupoliitika, ülemeremaad ja -territooriumid

4. EL halduskulu

104 mld ehk 6%

Ambitsioonikas eelarve

Kõik summad eurodes, jooksevhindades, kohandatud 2% deflaatoriga

Euroopa kaitsekoostöö liit

Euroopa Konkurentsivõime Fond

Kerksus ja
julgeolek,
kaitsetööstus
ja kosmose-
valdkond

Riiklikud ja piirkondlikud partnerlused

Vabatahtlik
võimalus
kasutada riigi
vahendeid
kohaliku
kaitsetööstuse
ja sõjaväelise
liikuvuse
toetuseks

Euroopa ühendamise rahastu

Sõjaväeline
liikuvus

Euroopa Rahutagamis- rahastu

Ettepaneku vastavus Eesti 9. mai 2024 seisukohtadele (1)

- Eesti on jätkuvalt netosaaja - saame 1,9 mld rohkem kui maksame
- Eesti saab 6,3 mld eurot ehk 1 mld eurot rohkem kui perioodil 2021-2027 + Sotsiaalne Kliimafond 0,1 mld
- Sellest 0,8 mld on sisejulgeoleku rahastamiseks - 10x rohkem
- Lisaks 6,3 mld eurole saab taotleda mitu miljardit ELi kesksetest fondidest
- Kaitsevõime ja kosmose valdkonna eelarve suureneb 5x - 130 mld
- Ukraina eelarveväline reserv 100 mld

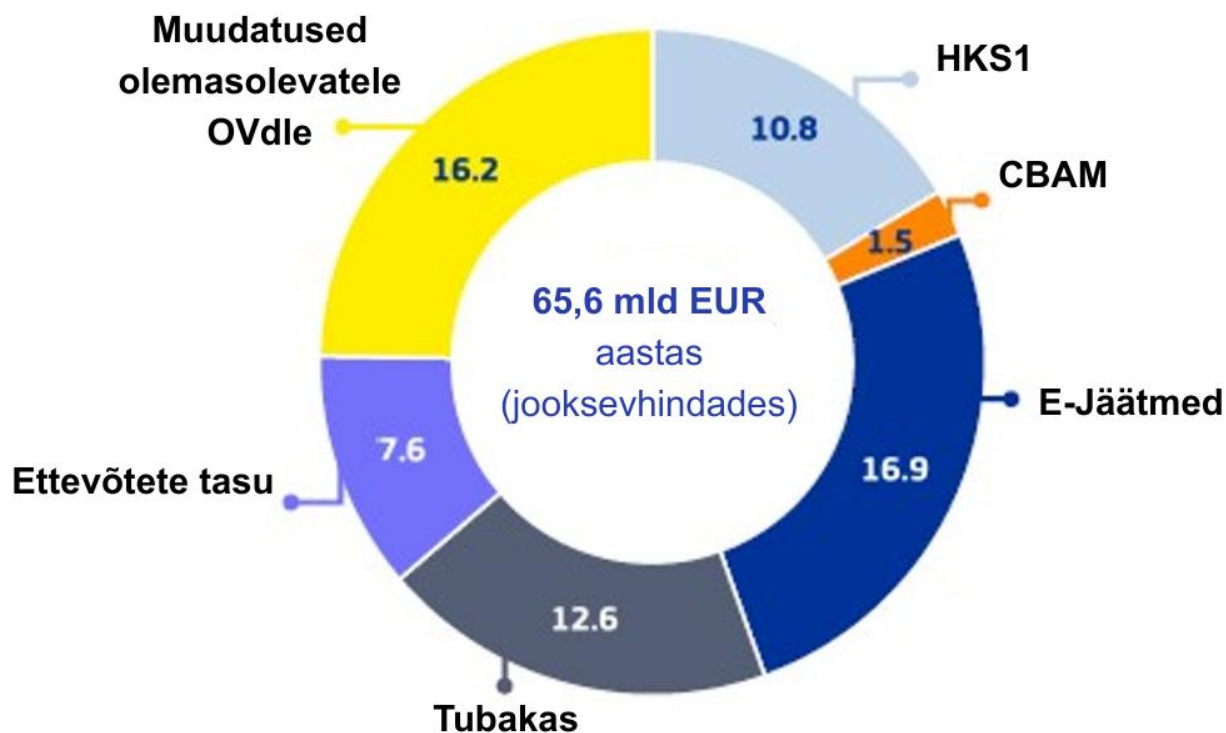
Ettepaneku vastavus Eesti 9. mai 2024 seisukohtadele (2)

- Euroopa ühendamise rahastu suureneb 3x - 81 mld
 - Sõjaväeline liikuvus selles suureneb 10x - 17 mld
 - Transpordiinvesteeringute ja energiavaldkonna ühishuviprojektide EL kaasrahastuse määr on Eestile 75% (tavamäär 50%)
- Ühtekuuluvuse ja ühise põllumajanduspoliitika eelarvemahtude suurusjärk sama
- Idapiiri riikide täiendav rahastus ainult sisejulgeoleku osas, kuid mitte sotsiaalmajanduslike negatiivsete mõjudega toimetulekuks
- Põllumajandustootjate otsetoetused ei suurene - ca 300 mld eurot

Uued Omavahendid

Jooksevhindades, aasta keskmine ajavahemikus 2028–2034 – Tulud (miljardites eurodes)

- VAT- ja RKT-põhised omavahendid jäävad EL27 puhul stabiilseks võrreldes 2027. aastaga.
- Uute omavahendite kasutuselevõtt (HKS1, CBAM, e-jäätmed, tubakas ja ettevõtete tasu).
- Muudatused olemasolevate omavahenditele (plastimaksu määr, TOR kogumiskulud, de minimis kaotamine ning e-kaubanduse tasu)
- Käibemaksu baaside ülempiiranguid ei rakendata ning plastiku- ja RKT-põhiste omavahendite puhul ei kohaldata ühekordseid vähendusi.
- ETIAS-tasu suurendatakse ning lisatakse muude tulude hulka.

ETIAS tasu toob täiendavalt 0,3 mld eurot.

Eesti seisukoht ja esialgne hinnang

- Eesti raamseisukoht: *"oleme avatud arutama uusi ELi eelarve tuluallikaid, kui need omavad lisaväärtust võrreldes kehtiva, põhiliselt rahvamajanduse kogutulul põhineva sissemaksete süsteemiga ega suurenda tervikuna vähem jõukate riikide koormust eaproporsionaalselt võrreldes jõukamate riikidega."*
- Valitsuse seisukohad 2023. aasta uute omavahendite ettepanekute kohta:
 - Ei toeta heitkogustega kauplemise tulust 30% ELi eelarvesse suunamist
 - Toetame piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi tulust 75% ELi eelarvesse suunamist
- Esialgne hinnang:
 - Uued omavahendid on Eesti jaoks regressiivse mõjuga
 - Tegemist on liikmesriikide eelarvetulu ümbersuunamisega, mitte uute tuluallikatega
 - Suurte üle 100 mln suuruse käibega ettevõtete tasu võib vähendada konkurentsivõimet ja olla maksusuveräänsuse seisukohalt vastuoluline
- Netomaksjate rebatid?
- Kriisiolukordades liikmesriikide jaoks laenamine kuni 0,25% EL RKTst?

Riiklikud ja piirkondlikud partnerlusavad

Merlin Sepp

Rahandusministeerium

Riigieelarve osakond, välisvahendite talituse nõunik

Riiklikud ja piirkondlikud partnerluskavad ehk riigiplaanid

- Ühtekuuluvuspoliitika (*ÜKP*), ühise põllumajanduspoliitika (*ÜPP*), kalanduspoliitika ja sisejulgeoleku fondid (**kokku 14 fondi**) **ühtse struktuuri alla**
- Euroopa prioriteetidel ning riigipõhiste soovitusel põhinevad **reformid ja investeeringud** (eelkõige)
- Seniste vahendite kohustusliku valdkondliku jaotamise reeglite asemel: vähemalt **43% kliima- ja keskkonnakulutusteks ning vähemalt 14% liidu sotsiaalseteks eesmärkideks**
- Paindlikkus rahade planeerimisel: **25% rahast jääb reservi**
- Vähem reegleid, rohkem hakkab sõltuma läbirääkimistest, **EK juhustest ja tõlgendustest**
- **Maksed tulemuspõhised** (sõltuvalt reformide vahe-eesmärkide ja sihtide täitmisest)
- Asutused, struktuurid ja rollid

Riigiplaani määruse eelnõus eesmärgid

Edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, kestlikku arengut ja konkurentsivõimet, julgeolekut ja valmisolekut

Erieesmärgid:

- a) kestlik jõukus
- b) kaitsevõime ja julgeolek
- c) sotsiaalne ühtekuuluvus
- d) elukvaliteet
- e) põhiõigused, demokraatia, õigusriik ja liidu väärtused

Fondi määrused

Euroopa Sotsiaalfondi määrus

- kasutusulatus, sh sotsiaalse innovatsiooni, demograafilise ülemineku, materiaalse puuduse vastu võitlemise toetamine, partnerlus

Euroopa Regionaalarengu määrus

- kasutusulatus, sh toetus ebasoodsates olukordades olevatele piirkondadele ning linnade säästvaks arenguks; Interreg

Raamseisukohtadele (VV 09.05.24) tuginedes...

- Fondide vaheline sidusus ja sünergia
- Paindlikkus, sh kiiresti kohaneda ettenägematute ja ootamatute asjaolude ja kriisidega
- Liikmesriikide ja piirkondade eripärade ja vajadustega arvestamine
- Sõjast tulenevate geopoliitiliste riskide ja väljakutsetega arvestamine
- Tulemuspõhisus, lihtsustamine
- Halduskoormuse vähendamine
- Haldusvõimekuse toetamine (kõigil juhtimistasanditel ja partnerite jaoks)
- Õigeaegne rahastusperioodi algus
- ...

Põllumajandus-, kalandus- ja regionaalpoliitika

Tõnis Tänav

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Innovatsiooni ja strateegia asekantsler

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) 2028-2034 eesmärgid

- * Põllumajandustootjate sissetulekud ja pikaajaline konkurentsivõime
- * Põllumajanduse atraktiivsus ja põlvkondade vahetus
- * Põllumajandus- ja metsandussektori roll kliimameetmetes, ökosüsteemi teenuste osutamises ning elurikkuse ja loodusvarade säilitamises
- * Kriiside ja riskidega toimetulekuvõime, tugevamad stiimulid põllumajanduses
- * Innovatsioon, juurdepääsu teadmistele ja põllumajandussektori digiüleminek
- * Töötingimuste ja elu parandamine maapiirkondades

Uus ühine põllumajanduspoliitika

- * Sissetulekutoetuste tagamine põllumeestele, kuid nende vähendamine sõltuvalt toetuse suurusest
- * Toetused suunatud rohkem sihipärasemalt – noortele ja alustavatele ning väiksematele põllumajandustootjatele, segatootjatele, keskkonnaalaste kitsendustega piirkondadele
- * Uus ja lihtsam roheline arhitektuur
- * Põlvkondade vahetuse strateegia
- * „Kõrvamärgistatud“ toetused ÜPPs ja muud võimalused riigiplaanis

Ühine kalanduspoliitika

- * Eraldiseisev kalanduspoliitikat toetav fond (EMKVF) kaotatakse.
- * Kõrvamärgistatud eelarve väheneb EL tasandil 6,1 miljardilt 2 miljardini. Liikmesriikidel on võimalus eelarvet suurendada kõrvamärgistamata eelarve või riikliku kaasrahastamise suurendamise kaudu.
- * EL-poolne rahastamine hakkab põhinema saavutatud tulemustel, mitte kuludel.
- * Kõrvamärgistatud sekkumised:
 - säästva kalapüügi ning vee-bioloogiliste ressursside taastamise ja kaitsmise, kalanduse ja vesiviljeluse energiaülemineku ning ohutuse parandamise meetmed;
 - selektiivsema kalapüügi innovatsioon ning vee-bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide kaitsmine ja taastamine;
 - kalanduse ühise turukorralduse toetamine;
 - kaluritele ja vesiviljelustootjatele saamata jäänud tulu või lisakulude hüvitamine ning hüvitised tootjaorganisatsioonidele, kes ladustavad kalatooteid.

Interregi kava

- * Interregi ELi eelarve kokku 10 mld eurot (2021-2027 - 8 mld eurot)
- * Jätkavad kõik Eesti osalusega programmid:
 - A – **piiriülene koostöö** - Kesk-Läänemere, Eesti-Läti programmid
 - B – makropiirkonna **riikidevaheline koostöö** - Läänemere piirkonna programm
 - C – **üleeuroopaline koostöö** – ESPON, URBACT, INTERREG EUROOPA, INTERACT
- * Kaasfinantseerimise määr ei muutu – **20%**
- * **Temaatilise kontsentratsiooni nõuet enam ei ole**
- * Euroopa Komisjon kinnitab **Interregi kava** rakendusaktina **kahes etapis**:
 1. **Interregi kava üldine osa**, kus sätestatakse programmialade **geograafia, vahendite jaotus** programmide vahel, **juhtpartneri printsiip jm üldised Interregi rakendamise aspektid**
 2. Teises etapis kinnitab Euroopa Komisjon liikmesriikide esitatud **Interreg programmid**

Regionaalpoliitika

Kohustuslikud raamid (EL tase)

LEADER – jätkub ÜPP osana kogukonna juhitud arengu toetamiseks

Kestlik linnaareng – jätkub ERF/ÜF kaudu integreeritud strateegiate alusel

Puudub kõrvamärgistatud maht → võimalus luua siseriiklik sünergia

Riigi panus kohalike ja piirkondlike koostööalgatuste edendamisse peab olema piisav

Riiklikud valikud ja suunad

Idapiirialad: EL kohaselt kogu Eesti → sihitud meetmed sõltuvad riiklikest otsustest

Integreeritud territoriaalsed vahendid (piirkondlike strateegiate alusel): paindlik valdkondade kombineerimine (ettevõtlus, transport, roheüleminek, kogukonnad, teenused, eluase)

Partnerluskava: seob erinevad peatükid piirkondlike vajadustega → tugevam planeerimine linnade, maa- ja rannapiirkondade tasandil

Sünergia ja mõju

Eesmärk: tagada tasakaalustatud areng ja fondide koostoime

Tulemus: toetused loovad nähtavat muutust kohapeal

Fookus: koostöö ja mõju, mitte lihtsalt toetus

Siseturvalisuse valdkond:

varjupaik, ränne, piir,
viisapoliitika,
raske ja organiseeritud
kuritegevuse vastane võitlus,
õiguskaitseasutuste koostöö

Tairi Pallas

Siseministerium

välisvahendite osakonna juhataja

Varjupaiga-, rände ja integratsiooni valdkonna toetus

4 peamist eesmärki:

1

Euroopa ühine varjupaigasüsteem

Tugevdada ja arendada kõiki süsteemi aspekte

2

Ebaseaduslike rändajate tagasisaatmine ja reintegratsioon päritoluriigis

Tulemuslik tagasisaatmine ning võitlus ebaseadusliku rände vastu

3

Kolmandate riikide kodanike seaduslik ränne, varajane integratsioon ja sotsiaalne kaasamine

Tugevdada seaduslikku rännet ja varajast integreerumist

4

Solidaarsus teiste liikmesriikidega

Tagada vastutuse õiglane jagamine liikmesriikide vahel

Toetust rakendatakse riigisiselt :

- riiklikus ja piirkondlikus partnerluskavas sätestatud reformide ning investeeringute kohaselt
- vastavalt tulemusraamistiku määrusele

Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonna toetus

3 peamist eesmärki:

1

Schengeni raamistiku rakendamine ja arendamine

sh sisepiirideta Schengeni ala juhtimise, terviklikkuse ja turvalisuse tugevdamine

2

Integreeritud piirihaldus EL-i välispiiridel ...

... kasutades uuenduslike meetodeid ja tehnoloogilisi lahendusi

3

EL ühine viisapoliitika

Toetada ühtlustatud lähenemisviisi viisade õigeaegseks väljaandmiseks, seaduslikuks reisimiseks ning rände- ja julgeolekuriskide ennetamiseks

Toetust rakendatakse riigisiselt :

- riiklikus ja piirkondlikus partnerluskavas sätestatud reformide ning investeeringute kohaselt
- vastavalt tulemusraamistiku määrusele

Sisejulgeoleku valdkonna toetus

4 peamist eesmärki:

1

Suurendada võimekust ennetada ja tõkestada rasket ja organiseeritud kuritegevust ning kaitsta kodanikke rünnakute eest

Nii internetis kui väljaspool kasutades uuenduslikke meetodeid ja tehnoloogiad

2

Tugevdada liikmesriikide vastupanuvõimet julgeolekuohtudele

sh ohjata julgeolekuga soetud intsidente, riske ja kriise koostalitlusvõimeliste sidesüsteemide abil

3

Teabevahetuse parandamine

Riigi ja EL-i asutuste, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike juriidiliste isikute vahel

4

Õiguskaitsealane operatiivkoostöö

Eelk. p 1 nimetatud valdkondades sh ühisoperatsioonid

Toetust rakendatakse riigisiselt :

- riiklikus ja piirkondlikus partnerluskavas sätestatud reformide ning investeeringute kohaselt
- vastavalt tulemusraamistiku määrusele

Euroopa konkurentsivõime fond

Silver Tammik

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja

Konkurentsivõime Fondi eesmärk

- Suurendada EL konkurentsivõimet
- Soodustada investeringuid
- Luua tugevam tööstusbaas
- Hoogustada innovatsiooni
- Kindlustada tarneaahelaid
- Integreeritum ühtne turg
- Julgeolek

The current offer of EU funds does not provide **large-scale, seamless funding support** to address market failures, lacking **flexibility** to respond to evolving needs. It is also **insufficiently linked** with other sources of public and private funding, which themselves are very fragmented. (...) There is a financing and investment gap in the latter stages of innovation, development and scaling up of companies, in strategic sectors essential for supporting the competitiveness of the EU economy, including the “**valley of death**” **scaling-up problem**

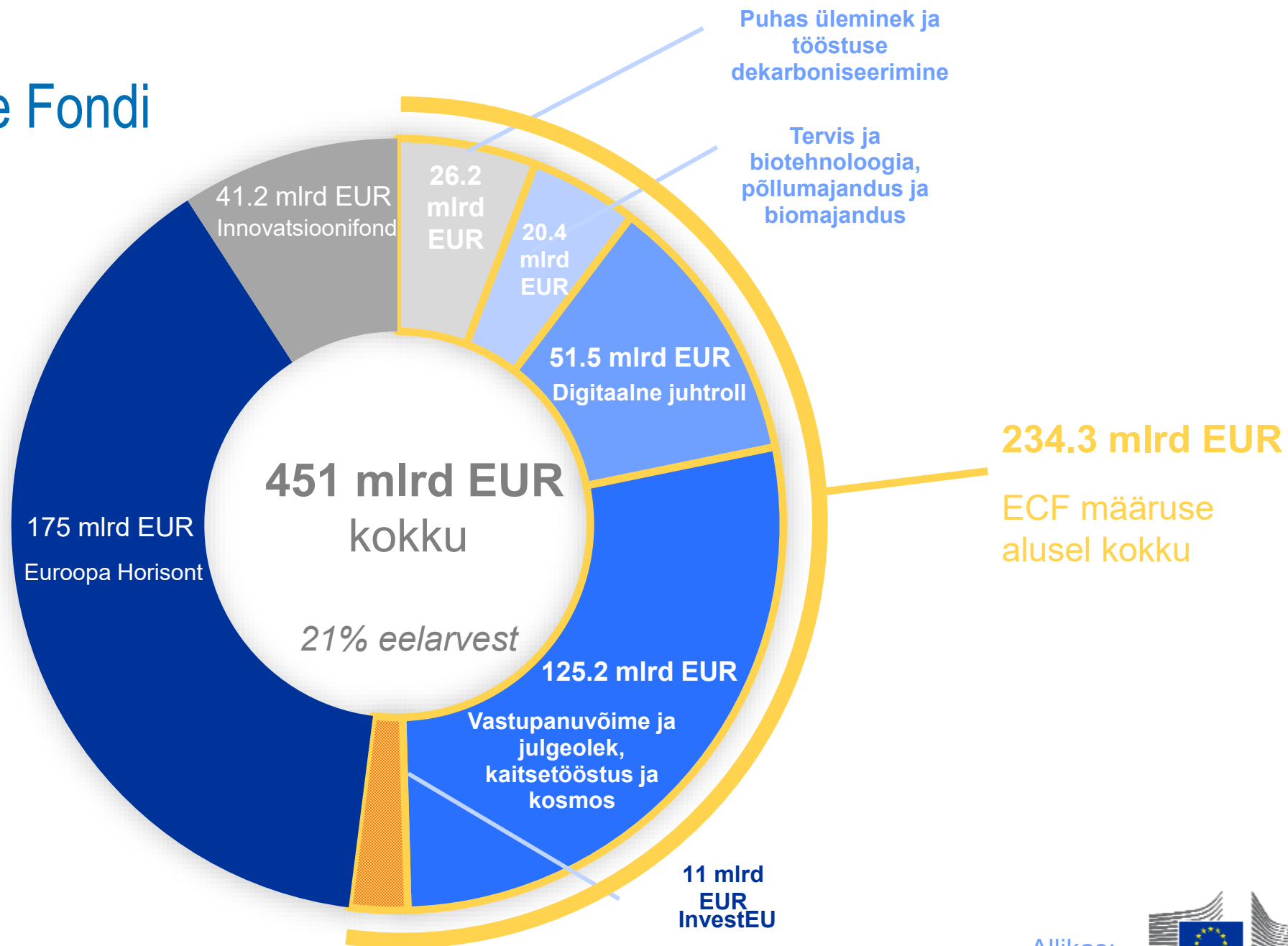
Konkurentsivõime Fondi mõjuhinnaang

Mida sisaldab?

Tegevusi, mida seni viiakse läbi **14 EL keskse rahastusinstrumendi**:

- Euroopa Horisont
- Innovatsioonifond (IF)
- Digitaalse Euroopa Programm (DEP)
- CEF Digital
- InvestEU
- Ühtse Turu Programm (VKE osa)
- LIFE
- EU4Health
- Euroopa kaitsefond (EDF)
- Laskemoona tootmise toetamine (ASAP)
- Euroopa kaitse tööstuse tugevdamise ühiste hanketehingute seadus (EDIRPA)
- Euroopa kaitse tööstuse programm (EDIP)
- Euroopa kosmoseprogramm
- IRIS

Konkurentsivõime Fondi eelarve

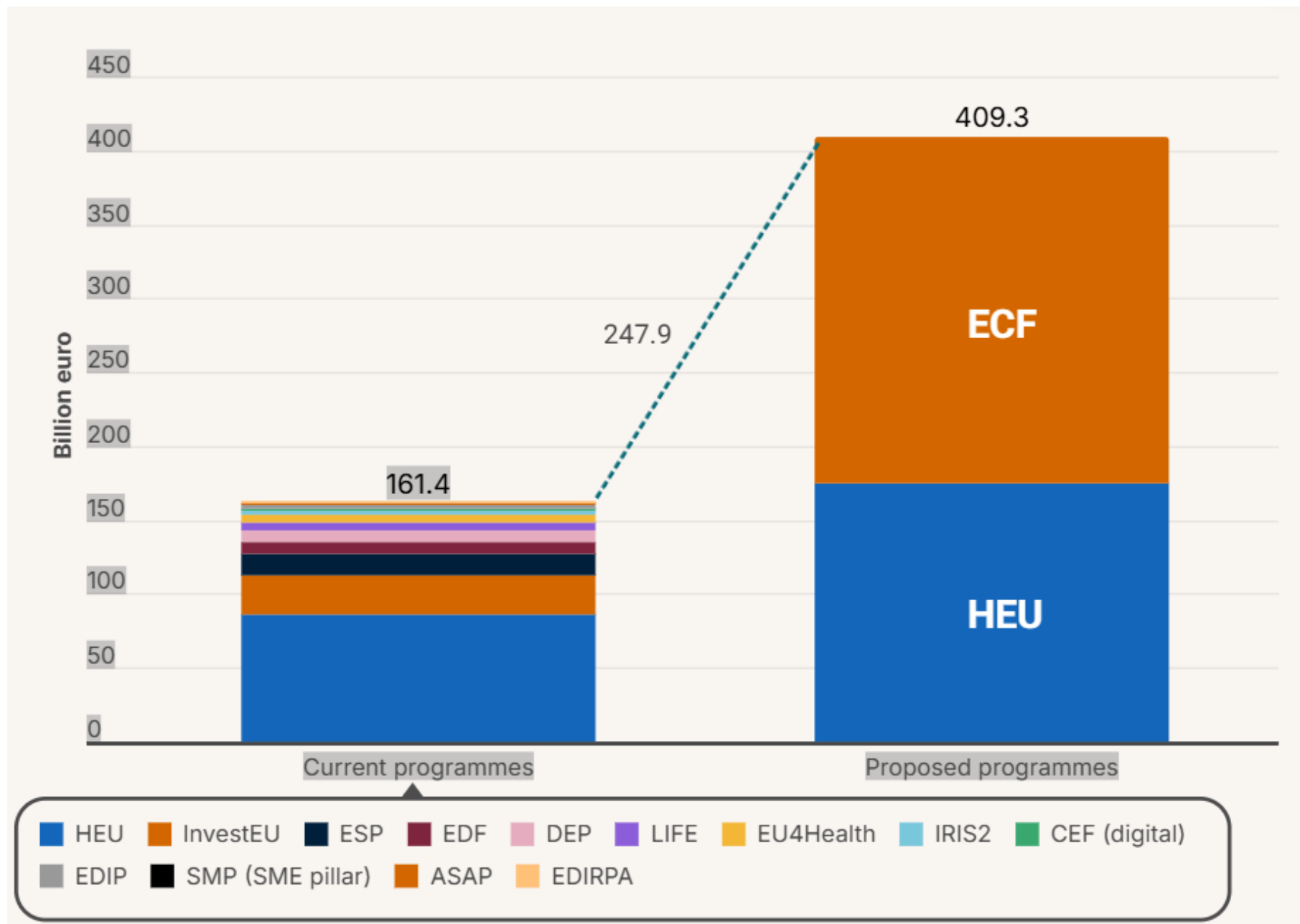

Allikas:

* excluding Innovation Fund

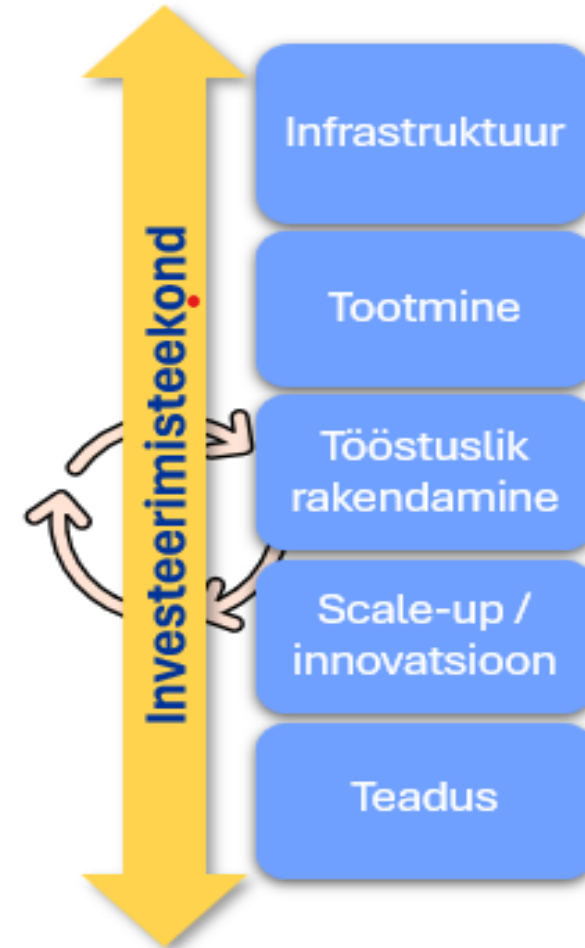
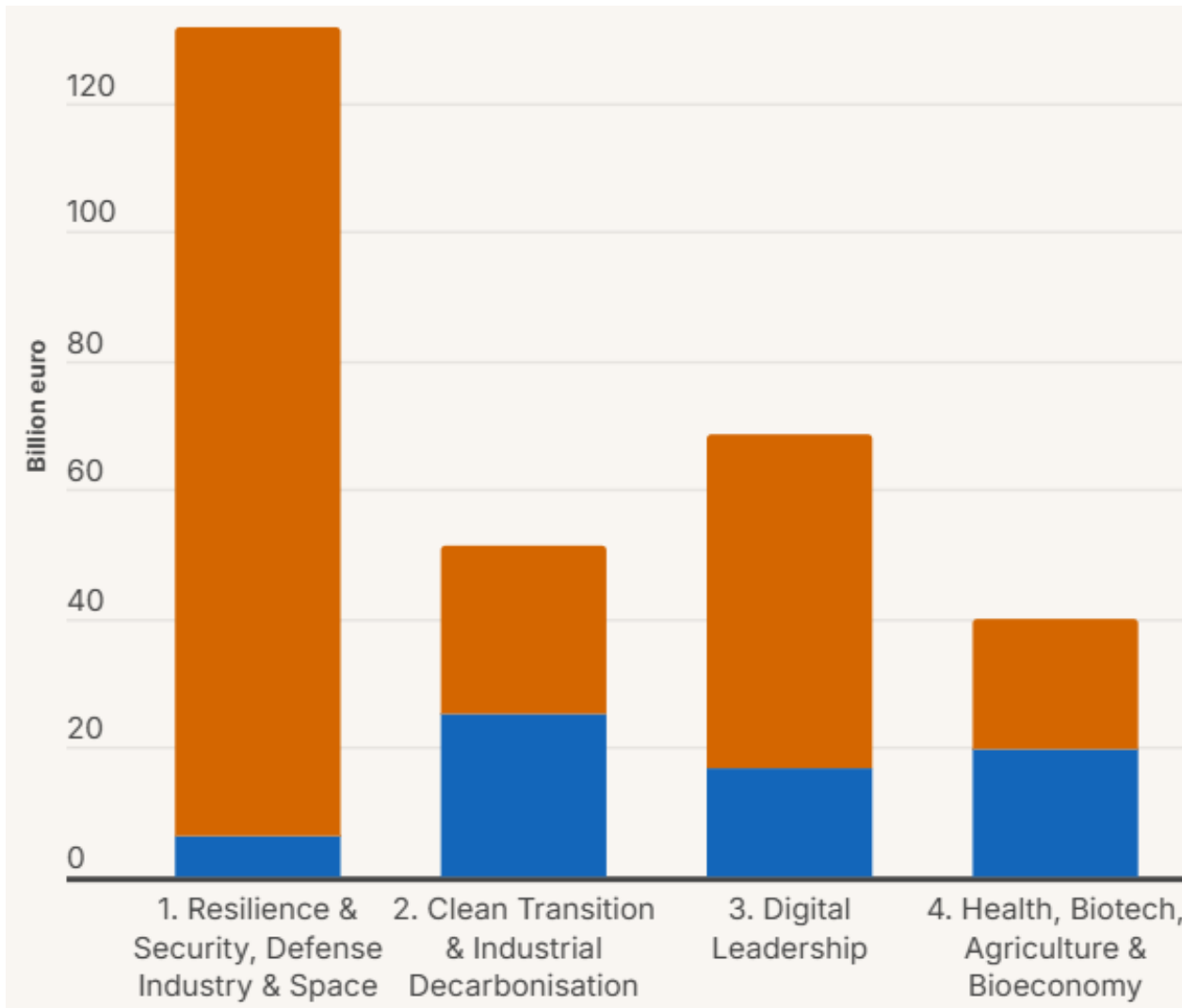
Mis muutub? (1) Maht ja mõju

Allikas: SIEPS

Mis muutub?

(2) Ühtsem investeerimisteedkond ja poliitikate sidusus

Allikad:
- SIEPS,
- komisjon

Mis muutub?

(3) Ühtne reeglistik ja paindlikkus

- **Täiendavad vahendid** – avatus täiendava rahastuse kaasamiseks (n liikmesriigid, kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid ja finantsasutused)
- **Alternatiivne, kombineeritud ja kumulatiivne rahastamine** – projekt võib saada rahastust ka teisest EL programmist.
- **Koordineerimine** – nii Innovatsioonifondi ja Horisondiga kui ka riigiplaanide ja kolmanda sambaga (globaalne Euroopa)
- **Konkurentsivõime märgis** – kvaliteedi miinimumnõuetele vastavatele projektidele
- **Rahastamiskõlblikkus** – sätestatakse üldised kriteeriumid
- **EL eelistus** – strateegiliste, majanduslike ja julgeolekuhuvide kaitse
- **Juhtimisstruktuur** – strateegiliste sidusrühmade nõukogu, investeringute komitee ja nõukogu

Kuidas toimib?

- Määrus paneb **valdkondlikud erieesmärgid ja tegevused** ning **tööriistakasti** (sh InvestEU toimise põhimõtted, toetused IPCEI-dele ja tehnoloogiasektori eestvedajatele)
- Tugi ettevõtetele läbi **toetuste ja hangete** (mittetagastatavad) ning **finantsinstrumentide** (laenud, tagatised, omakapital, peamiselt läbi InvestEU)
- Aluseks iga-aastased **tööprogrammid ja investeerimiskavad**
- Nende heakskiitmisega läbi rakendus ja delegeeritud aktide tegelevad **komiteed ja ekspertgrupid**
- Komiteede töö aluseks **nõuandemenetlus** seni kasutatud kontrollimenetluse asemel
- **Väheneb sõltumatute ekspertide roll** projektide hindamisel
- LR-de roll suurem eelkõige strateegilisel tasandil

Hetkeseis

- Konkurentsivõime Fondi töögrupis on september-okt algus toimunud ettepaneku **detailsem tutvustamine ja arutelude esimene ring**
- **Eesmärk osaline kokkulepe EL ministrite nõukogus** (osaline üldine lähenemisviis)
- Konkreetseid **muudatusi hetkel vähe** – üks olulisem nõuandemenetluse asemel kontrollimenetluse sisseseadmine liikmesriikide osalemise suurendamiseks
- Olulisemaid teemasid:
 - Geograafiline tasakaal
 - VKE-de juurdepääs rahastusele
 - Lihtsus ja kasutajasõbralikkus
- Konkurentsivõime Fondi töögrupis on hetkel **teatud teemade arutelu välistatud** (sh valdkondade vaheline rahajaotus, EL eelistus)
- **Eesti seisukohad** – Vabariigi Valitsuses detsembris 2025
- Kirjalikud kommentaarid oodatud 10. oktoobriks ecf@mkm.ee

Raamprogramm „Euroopa Horisont“

Erasmus+ programm

Julia Rosend

Haridus- ja Teadusministeerium

Teadus- ja arendustegevuse poliitika osakond;
teadmussiirde valdkonna peaekspert

Katrin Siider

Haridus- ja Teadusministeerium
Rahvusvahelise koostöö juht

175 mld EUR kogueelarve

¹ Consistent with activities under the European Competitiveness Fund

Raamprogrammi rakendamise lihtsustamine

- **Peamised muudatused:**
 - **Ühtne rahastusmäär** – kõikidele osalejatele sama toetusprotsent;
 - **Ühekordsete väljamaksete süsteem** – aruandlus tegelike kulude asemel kokkulepitud tulemuste alusel;
 - **Ühtlustatud reeglid** läbivalt;
 - **Vähem kontrolli, rohkem usaldust** – keskendumine tulemusele, mitte bürokraatialle.
- **Eesmärgiks:**
 - vähendada halduskoormust ja suurendada osaluse selgust;
 - lihtsam osalus, eriti väiksemate teadusasutuste ja VKE-de jaoks;
 - kiirem rahastuse liikumine.

I samm – Tipptasemel teadus

Eelarve: üle **44 miljardi** euro (kasv võrreldes praeguse programmiga +82%). Samba eesmärk on tugevdada ELi teadusbaasi, meelitada siia tipptalente ja edendada tipptasemel teadust.

II samm – Konkurentsivõime ja ühiskond

- **Konkurentsivõime: 68,3 miljardit eurot** – Euroopa konkurentsivõime fondi poliitikaaknad ja nende teadus- ja arendustegevus
 - Puhas üleminek ja tööstuse dekarboniseerimine
 - Tervis, biotehnoloogia, põllumajandus ja biomajandus
 - Digitaalne juhiroll
 - Vastupidavus, julgeolek, kaitsetööstus ja kosmos
- **Ühiskond: 7,6 miljardit eurot:** globaalsete ühiskondlike väljakutsete lahendamine

III samm – Innovatsioon

Eelarve: 38,8 miljardit eurot (kasv võrreldes praeguse eelarvega +191%). Samba eesmärk on edendada uusi tooteid, teenuseid ja ärimudeleid.

- **Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC)** - toetab kõrge riskiga ja murrangulisi projekte
- **Innovatsiooni ökosüsteem ja teadmiste kolmnurk**

IV samm – Euroopa teadusruum

Eelarve: 16,3 miljardit eurot (kasv võrreldes praeguse programmiga +187%).

- **Osalemise laienemine ja tipptaseme levitamine: 5,4 miljardit eurot (~3.07% eelarvest)**
- **Teadus- ja tehnoloogia infrastruktuurid**

Kriitilisemad küsimused

- Konkurentsivõime Fondi ja raamprogrammi koostoime ning liikmesriikide roll selles
- Kuidas tagada teaduse komponendi säilimine ja vajadustele vastavus Konkurentsivõime Fondi poliitikaakende puhul
- Osaluse laienemise meetmed järgmises raamprogrammis
- Meetmete sisu ja tingimuste kujundamine vastavalt Eesti vajadustele

Erasmus+ programm hariduse ja koolituse, noorte ning spordi valdkonnas

- **Eelarve:** 40,83 miljardit eurot
- **Ambitsioon:** Igaühele vähemalt üks Erasmus+ kogemus elu jooksul
- **Fookus:** oskuste arendamine ja demokraatlikus elus osalemine
- **Ettepanek:** Liita Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmid – viimane hõlmab täna ka Euroopa Vabatahtliku Humanitaarabi Korpust

Programmi struktuur

I SAMMAS

**Õppimisvõimalused
kõigile**

Õpirände ja vabatahtliku
tegevuse võimalused

Tipptegijate võimalused
tipptasemele jõudmisel

II SAMMAS

**Toetus suutlikkuse
suurendamiseks**

Organisatsioonide ja
asutuste vaheline koostöö

Poliitika väljatöötamise
toetamine

Kaasav lähenemisviis kõigis tegevustes

Globaalne Euroopa

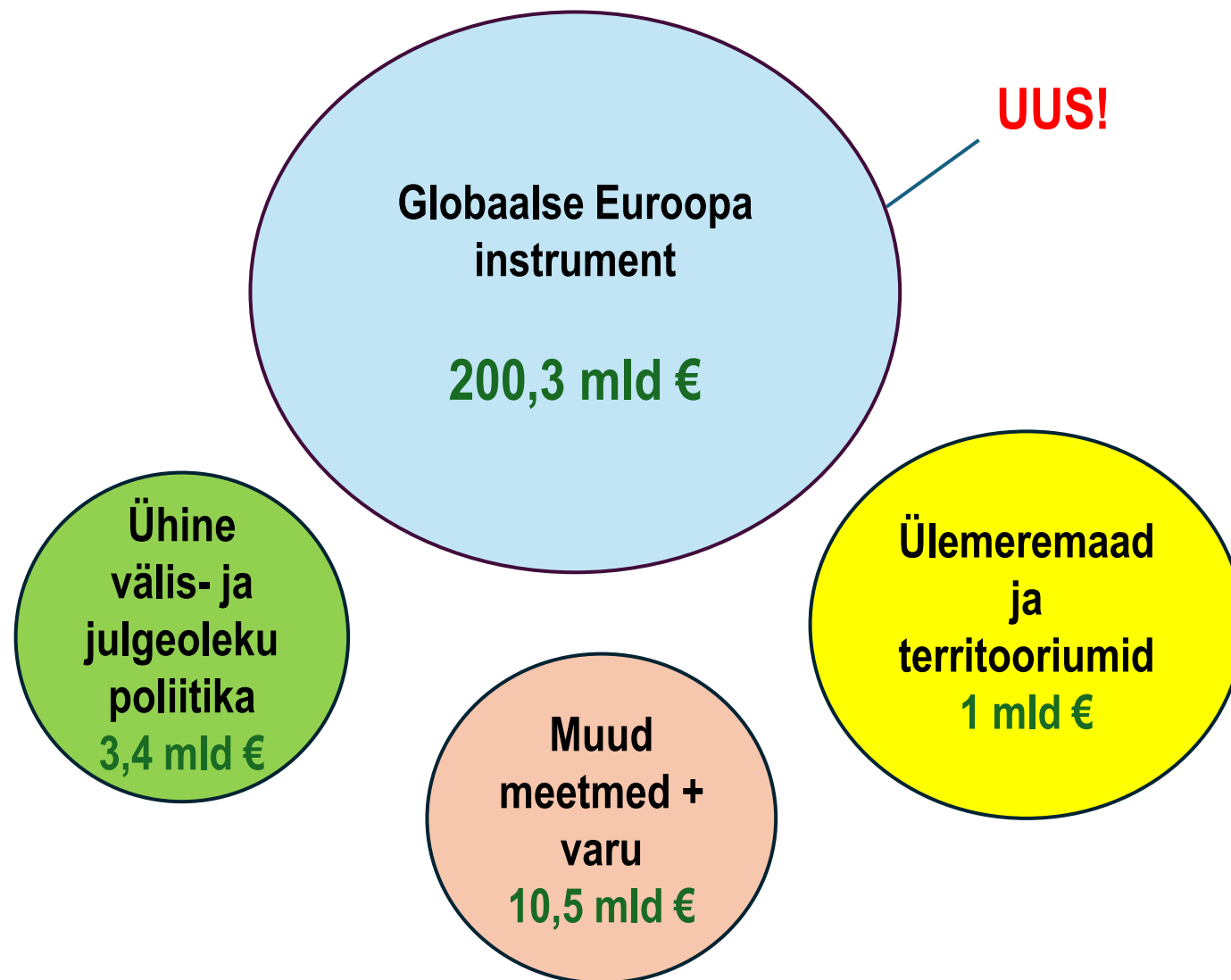
Tuuli Pärnsalu

Välisministeerium

Kagu-Euroopa ja Euroopa Liidu üldasjade büroo direktor

Eelarve (2028–2034) kokku 215 mld € (eelarve tõus 1,7 x)

Uus Globaalse Euroopa instrument ühendab 2021-2027 eelarve:

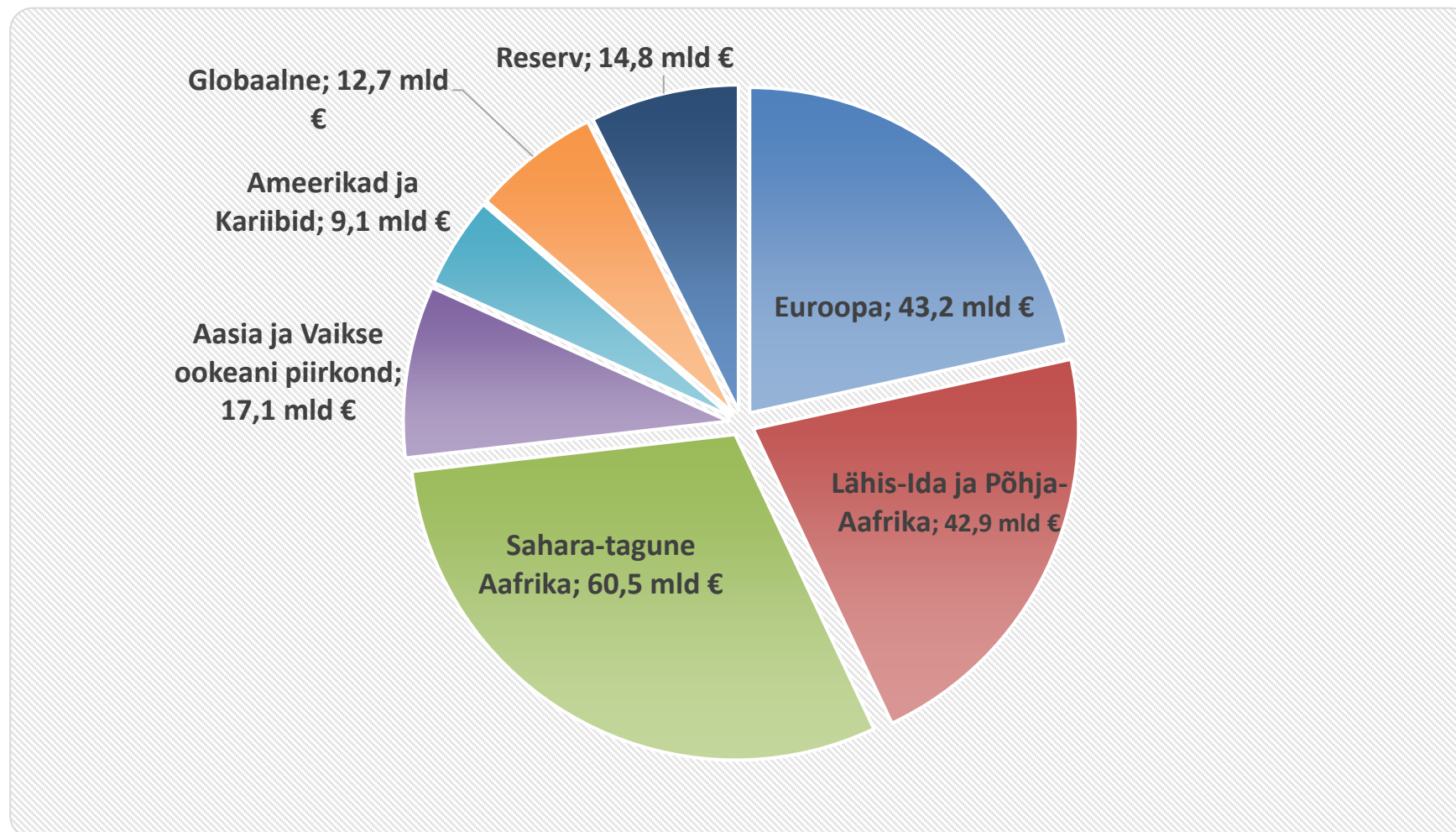

Uus instrument koosneb kuuest sambast

- **Euroopa** (laienemine, idanaabrus ja ülejäänud Euroopa)
- **Lähis-Ida, Põhja-Aafrika ja Pärsia lahe piirkond** (lõunanaabrus jm)
- **Sahara-tagune Aafrika**
- **Aasia ja Vaikse ookeani piirkond**
- **Põhja- ja Lõuna-Ameerika ning Kariibi mere piirkond**
- **Globaalne** (üleilmsed algatused)

Iga samm hõlmab nii **programmeeritavaid** kui **mitteprogrammeeritavaid** tegevusi.

Instrumendi eelarve 2028–2034 (200,3 mld €)

+ Ukraina reserv 100 mld €

Globaalse Euroopa instrumendi põhimõtted

Lihtsustamine

- Üks peamine ELi välistegevuse vahend
- Ukraina reserv MFF eelarve ülene, kuid rakendatud läbi Globaalse Euroopa instrumendi
- Humanitaarabi rahastamine instrumendi raames
- Horisontaalne tulemuslikkuse reguleerimine

Sidusus

- Laiem geograafiline fookus
- Suurem sidusus sise- ja välisprogrammide ja poliitikatega
- 'Team Europe' lähenemine

Paindlikkus ja ennustatavus

- Luuakse eriolukordade puhver
- Rahastamise paindlikkus sammaste vahel
- ametliku arenguabi (ODA), kliima- ja keskkonna eesmärgid

Mõju

- Vahendid terviklike partnerluste loomiseks
- Ühtlustatud ja tõhusam toetuste raamistik
- Parem Euroopa huvide edendamine

EL programmide rakendamise tulemusraamistik

Demis Voss

Rahandusministeerium

Riigieelarve osakond, välisvahendite talituse nõunik

Eesmärk

Ühtne, lihtsam, paindlikum tulemusraamistik, mis tagab EL eelarve rakendamise kooskõlas tõhususe, tulemuslikkuse ja kestlikkuse põhimõtetega:

- Horisontaalsete põhimõtete ühtlustamine - hinnata eelarve panust sotsiaalsete ja keskkonnanäesmärkide saavutamisse.
- Ühtse seire- ja hindamisraamistiku loomine - võimaldab andmete koondamine, tulemuste, mõjude hindamine kogu eelarve lõikes
- Aruandluse ja läbipaistvuse suurendamine – ühtne aruandlus, parem läbipaistvus, väiksem halduskoormus

!Tulemusraamistik rakendatakse kogu EL eelarve üleselt

Muutus

- **2021 – 2027:**
- Tulemusraamistikku reguleerivad 30+ valdkondlikku määrust
- 5000 tulemusnäitajat → 900
- Programmide tulemuslikkuse kajastamine 15+ veebiportaali (lisaks liikmesriigid)
- EL rahastusvõimalused 10+ portaali (lisaks liikmesriigid)
- **2028-2034:**
- Ambitsioonikas plaan hoida kokku üle 600 miljoni euro halduskulusid
- Üldine halduskoormuse vähendamine 25%, (VKE) halduskoormuse vähendamine 35%
- 18 poliitika, 105 alampoliitika ja 543 sekkumisvaldkonda
- Oluline seos kavandatava riigiplaaniga

Ootused

- Liikmesriikide, toetuse taotlejate ja toetuse saajate halduskoormuse vähendamine; lihtsustused fondide planeerimisel ja rakendamisel
- Õiguskindlus ja -selgus EL-i eelarve vahendite kasutamisel kogu planeerimis- ja rakendusperioodi jooksul
- EL eelarve kasutusega seotud näitajate süsteemi selgus, sihipärasus, tasakaal ja paindlik rakendamine.
- Horisontaalsete põhimõtete proportsionaalne ja poliitikavaldkondade eripärasid arvestav rakendamine

Lõppsõna

Demis Voss

Rahandusministeerium

Riigieelarve osakond, välisvahendite talituse nõunik

Kuidas edasi?

1. Eesti seisukohtade kujundamine EK määruste kohta (sh kaasamissündmused) kuni **detsember 2025**
>>> 15.oktoober Eesti seisukohtade aruteluseminar (katusorganisatsioonid ja ministriumid)
2. Riigiplaani koostamise käivitamine: strateegilised arutelud asekantslerite ja katusorganisatsioonide vahel (reformide/muutuste määratlemine) **november - detsember 2025**
3. Täpsemate reformiettepanekute formuleerimine ministriumides **detsember 2025 kuni märts 2026**
4. Kogunenud ettepanekute süntees ja arutelud **märts - juuni 2026**
 - ettepanekute koondamine ja esmane süntees RAM-is
 - aruteluseminarid aprillis tagasisidestamiseks- (erinevad tasandid)
 - arutelu riigikogu/erakondade tasandil
 - avalikkuse kaasamiseminarid
5. VV-le esmase eelarvejaotuse ettepaneku koostamine **juuli – august 2026**

Kust saab infot?

www.fin.ee

Riigihaldus ja avalik teenistus,
kinnisvara ▾

**Riigi rahandus
ja maksud ^**

Finantspoliitika,
välissuhted ▾

Riigihanked,
riigiabi, osalused ▾

Riigi-
võlakirjad ▾

Kestlikkusaruandlus ▾

RIIGIEELARVE JA EELARVESTRAATEEGIA

2026 Riigieelarve

2025 Riigieelarve

Riigieelarved

Riigi eelarvestrateegia

Riigieelarve seaduse muutmine

Tegevuspõhine riigieelarve

Tegevuspõhise eelarvestamise käsiraamat

Riigieelarve revisjon

FISKAALPOLIITIKA JA MAJANDUS

Rahandusministeeriumi majandusprognoos

Eesti majanduse põhinäitajad

Riigirahanduse põhinäitajad

Majanduse ilmakaart

Valitsuste kulutused ELis ↗

Erakondade valimisprogrammide analüüsid

Fiskaalriskid Eestis

RIIGIKASSA

EL EELARVE JA MAJANDUSPOLIITIKAS OSALEMINE

EL ja majandus

Euroopa Liidu pikaajaline eelarve

EL eelarve I samm - Riigiplaan

VÄLISTOETUSED

Toetusfondid ja programmid

EL toetuste tulevik

Hindamised

TÄISKÄIGUL EDASI! 😊

